

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. melléklet a BM/14380/2013. számú kormány-előterjesztéshez

A Kormány

.../2013. (... ..) Korm. rendelete

a belföldi székhelyű tervező által vállalt építészeti-műszaki tervezési tevékenység ellátásáért felszámítható tervezési munkadíj eleme tekintetében a legalacsonyabb és a legmagasabb irány-díj meghatározásának módszeréről

A Kormány az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1c) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A belföldi székhelyű, az építésügyi és építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló kormányrendelet szerinti építészeti-műszaki tervező által az építésügyi engedélyezési és az építőipari kivitelezési dokumentáció elkészítéséért felszámítható tervezési díj egyik elemének, a munkadíjnak a legalacsonyabb és a legmagasabb irány-díját (a továbbiakban: irány-díj) az e rendeletben foglaltak szerint kell megállapítani.

2. §

(1) Az irány-díj számításának kiinduló alapja az építészeti-műszaki tervezési tevékenység tárgyát képező építmény becsült kivitelezési költsége.

(2) A becsült kivitelezési költséget a tervezési programban az építető határozza meg, ennek hiányában a becsült kivitelezési költség a tervezési programban meghatározott beruházási költségkeret 80-90%-a.

(3) Az irány-díj magába foglalja az építésügyi engedélyezési és az építőipari kivitelezési dokumentációt készítő valamennyi tervező munkadíját.

3. §

(1) Az irány-díj meghatározásának első lépése a becsült kivitelezési költséghez tartozó legalacsonyabb és legmagasabb irány-díjalap értékének meghatározása, amely értékek a becsült kivitelezési költség értékének és az *1. mellékletben* foglalt 1. táblázat megfelelő sora szerinti %-os értékekkel való szorzata.

(2) Az adott tervezés tárgyát képező építménytípusra az (1) bekezdés szerint kiszámított legalacsonyabb és legmagasabb irány-díjalap segítségével meghatározzuk a tervezési

készítette:
Farkas Diana
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

munkadíj legalacsonyabb és a legmagasabb irány-díját, amelyek a legalacsonyabb és a legmagasabb irány-díjalapnak az *1. mellékletben* foglalt 2. táblázat megfelelő sora szerinti értékkel való szorzata.

(3) Az 1. mellékletben foglalt 2. táblázat szerinti építmények besorolását (egyszerű, általános, bonyolult) a Magyar Mérnöki Kamara és a Magyar Építész Kamara (a továbbiakban: szakmai kamarák) határozzák meg és teszik közzé.

(4) A (2) bekezdés szerint kiszámolt legalacsonyabb és a legmagasabb irány-díj érték 45%-a az építésügyi hatósági engedélyezési dokumentáció elkészítésének tervezési irány-díja, 55%-a pedig a kivitelezési dokumentáció elkészítésének tervezési munkadíj irány-díja.

(5) A (4) bekezdés szerinti tervezési irány-díj a szakmai kamarák által közösen kidolgozott és közzétett díjszámítási szabályzat szerint osztható fel az építészeti-műszaki tervezésben résztvevő szakterületi tervező és szakági tervező között.

(6) A tervezési szerződés megkötésekor az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló kormányrendelet szerinti tervezési munkadíjat úgy kell megállapítani, hogy annak összege a tervezési munkadíjnak a legalacsonyabb irány-díjánál kisebb és a legmagasabb irány-díjánál nagyobb nem lehet.

4. §

(1) Ha a becsült kivitelezési költség a tervezés folyamán a tervező önhibáján kívül változik, abban az esetben a tervező további díjazásra jogosult.

(2) Az e rendelet alapján számított tervezési munkadíj összege az általános forgalmi adó összegét nem tartalmazza.

5. §

(1) Ez a rendelet 2014. január 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően kiírt közbeszerzési eljárások és megkötött tervezési szerződések vonatkozásában kell alkalmazni.

(2) Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(3) A rendelet tervezetének a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikk (7) bekezdése szerinti bejelentése megtörtént.

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

1. melléklet a .../... . (...) Korm. rendelethez

1. táblázat: Az építésügyi hatósági engedélyezéshez és az építőipari kivitelezéshez szükséges építészeti-műszaki dokumentáció elkészítésért felszámítható tervezési munkadíj legalacsonyabb és legmagasabb irány-díj alapja a kivitelezési értéktől függően

	A	B	C
1.	Kivitelezési költség (Ft)	legalacsonyabb munkadíj irány-díjalap (%)	legmagasabb munkadíj irány-díjalap (%)
2.	40 000 000 -100 000 000	5,9	9,6
3.	100 000 001 - 500 000 000	4,8	7,8
4.	500 000 001 - 2 000 000 000	4,0	6,5
5.	2 000 000 001 - 5 000 000 000	3,6	5,7
6.	5 000 000 001- 10 000 000 000	3,2	5,2
7.	10 000 000 001 - 20 000 000 000	3,0	4,7
8.	20 000 000 000 felett	2,5	4,0

2. táblázat: A tervezési munkadíj szorzótényezői építménytípusok szerint

	A	B	C		
1.	Tervezési területek	Építménytípusok	az összesített tervezési iránydíj szorzótényezője		
2.	Általános építmény tervezése	Épület	egyszerű	0,8	
3.			általános	1	
4.			bonyolult	1,2	
5.		Műtárgy	egyszerű	0,8	
6.			általános	1,0	
7.			bonyolult	1,3	
8.		Sajátos építmények tervezése	Közlekedési építmények	egyszerű	0,8
9.				általános	1
10.				bonyolult	1,4
11.	Hírközlési építmények		egyszerű	0,9	
12.			általános	1,0	
13.			bonyolult	1,5	
14.	Vízgazdálkodási építmények		egyszerű	0,6	
15.			általános	1	
16.			bonyolult	1,4	
17.	Bányászati építmények	egyszerű	0,85		
18.		általános	1,0		
19.		bonyolult	1,5		

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

20.			egyszerű	0,9
21.		Gáz és olajipari építmények	általános	1,0
22.			bonyolult	1,3
23.			egyszerű	0,8
24.		Energiaellátási építmények	általános	1
25.			bonyolult	1,4
26.			egyszerű	0,8
27.	Egyéb tervezési terület		általános	1
28.			bonyolult	1,2

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

RÉSZLETES ELŐTERJESZTÉS

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1c) pontjában a Kormány 2014. január 1-i hatállyal felhatalmazást kapott arra, hogy a belföldi székhelyű tervező által vállalt építészeti-műszaki tervezési tevékenység ellátásáért felszámítható tervezési munkadíj eleme tekintetében a legalacsonyabb és a legmagasabb irány-díj meghatározásának módszerét rendeletben állapítsa meg.

Az elmúlt évek közbeszerzési és általános vállalkozási gyakorlatában az elsősorban kis- és közepes vállalkozások formájában működő mérnöki és építész tervező vállalkozásokat gyakran sújtotta a közbeszerzések kizárólagosan ár alapú döntései miatt kialakuló negatív árspirál, amely azután értelemszerűen a nem közbeszerzési piacra is árcsökkentő hatással járt. Ezek a vállalkozások sokszor kényszerűségből munkáikat alacsony áron kellett elvégezzék, ami a működéshez szükséges költségeket nem, vagy csak részben fedezte. Számptalan esetben szembesültek a tervezők, azzal, hogy a munkák irreális áron keltek el.

Az előterjesztés célja, egy olyan javaslat kidolgozása és elfogadtatásával a fenti kérdést az európai és a magyar versenyjog figyelembe vételével, a társadalmi szükségességnek megfelelően rendezésére tegyen javaslatot úgy, hogy az egyrészt megfelelően illeszkedjen a magyar jogrendszerbe, másrészt pedig teljes mértékben összhangban legyen az Európai Unió jogával is.

Jelen előterjesztés előkészítéséhez a szakmai kamarák adtak közös javaslatot. A javaslatuk alapjául az általuk kidolgozott és a kamarai honlapokon közzétett ajánlott Díjszámítási Szabályzatok és a német díjszámítási rendszer, a HOAI (Honorarordnung für Architekten und Ingenieure) szolgált. Az említett szabályzatok az építészek és mérnökök által nyújtott szolgáltatási tevékenységek teljes körére tartalmazznak díjszámítási módszert. Az előterjesztésben ezek közül az építésügyi hatósági engedélyezéshez és az építőipari kivitelezési szükséges dokumentációk elkészítéséért együttesen felszámítható tervezési munkadíj legalacsonyabb és legmagasabb irány-díjának meghatározásának módszere került szabályozásra, tekintettel arra, hogy az építésügyi jogszabályok e két dokumentáció szabályozzák. A szakmai kamarákkal történt megállapodás alapján a tervezetben szereplő számítási módszer alapja a becsült kivitelezési költség, amelyet az építető határoz meg. A becsült kivitelezési költséget, amennyiben nem állnak rendelkezésre a meghatározásához szükséges adatok a tervezési programban rögzített bekerülési költség 80-90%-ában kell meghatározni. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet rendelkezik a tervezési programról, amelyben az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló kormányrendelet szerint rögzíteni kell az adott tervezési tevékenység alapjául szolgáló bekerülési költséget. A rendelet tervezet lépésről-lépésre ismerteti a számítás menetét, a mellékletét képező táblázatok a kamarai ajánlott Díjszámítási Szabályzatok táblázatainak összegzéseként tartalmazznak értékeket. Az előterjesztésben utalás szerepel az említett Szabályzatokra, tekintettel a Szabályzatban lévő táblázatok terjedelmére, amely alapján meghatározható, hogy az egyes tervfázisokért felszámítható tervezési munkadíj milyen arányban osztható fel az építészeti-műszaki tervezésben résztvevő valamennyi tervező között.

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Tervezési munkadíjak számításának összehasonlítása

1. példa

Nagy családi ház

1. Alapadatok

- nettó alapterület: 528 m²
- becsült kivitelezési költség: 99 912 000 Ft

2. Tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján

- díjosztály (szorzótényező): átlagos (1)
- **legmagasabb értéke: 9,60% 9 591 552 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 5,90% 5 894 808 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédletek (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **tervezési díj: 8 847 208 Ft**

2. példa

12 lakásos társasház

1. Alapadatok

- nettó alapterület: 970 m²
- becsült kivitelezési költség: 198 774 000 Ft

2. Tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján:

- díjosztály (szorzótényező): bonyolult (1,4)
- **legmagasabb értéke: 7,80% 15 504 372 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 4,80% 9 451 152 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédletek (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **tervezési díj: 16 792 428 Ft**

3. példa

Raktárcsarnok épület

1. Alapadatok

- nettó alapterület: 10 000 m²
- becsült kivitelezési költség: 745 000 000 Ft

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2. Tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján

- díjosztály (szorzótényező): átlagos (1)
- **legmagasabb értéke: 6,50% 48 425 000 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 4,00% 29 800 000 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédlet (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **tervezési díj: 42 882 600 Ft**

4. példa

Irodaház „B” kategória

1. Alapadatok

- nettó alapterület: 10 000 m²
- becsült kivitelezési költség: 2 650 000 000 Ft

2. Tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján:

- díjosztály (szorzótényező): átlagos (1)
- **legmagasabb értéke: 5,70% 151 050 000 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 3,60% 95 400 000 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédlet (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján az engedélyezési és a kivitelezési dokumentáció elkészítésére

- **tervezési díj: 162 498 000 Ft**

5. példa

Irodaház „A” kategória

1. Alapadatok

- nettó alapterület: 20 000 m²
- becsült kivitelezési költség: 6 408 000 000 Ft

2. A tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján:

- díjosztály (szorzótényező): átlagos (1)
- **legmagasabb értéke: 5,20% 333 216 000 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 3,20% 205 056 000 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédlet (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **tervezési díj: 366 858 000 Ft**

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

6. példa**800 lakásos lakóegyüttes**1. Alapadatok

- nettó alapterület: 53 100 m²
- becsült kivitelezési költség: 9 651 220 000 Ft

2. Tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján:

- díjosztály (szorzótényező): bonyolult (1,4)
- **legmagasabb értéke: 5,20% 501 863 440 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 3,20% 308 839 040 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédletek (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **összesített tervezési díj: 781 362 771 Ft**

7. példa**Kórház**1. Alapadatok

- nettó alapterület: 34 261 m²
- becsült kivitelezési költség: 11 408 913 000 Ft

2. A tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján:

- díjosztály (szorzótényező): bonyolult (1,4)
- **legmagasabb értéke: 4,70% 536 218 911 Ft**
- **legalacsonyabb értéke: 3,00% 342 267 390 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédletek (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **tervezési díj: 815 965 458 Ft**

8. példa**Irodanegyed, „A” kategória**1. Alapadatok

- nettó alapterület: 235 000 m²
- becsült kivitelezési költség: 84 130 000 000 Ft

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány állásponjtjának.

2. A tervezési munkadíj meghatározása a rendelet alapján:

- díjosztály (szorzótényező): átlagos (1)
- legmagasabb értéke: **4,00%** **3 365 200 000 Ft**
- legalacsonyabb értéke: **2,50%** **2 103 250 000 Ft**

3. Tervezési díj meghatározása az ajánlott kamarai díjszámítási segédletek (MÉK 2010 Díjszabás és a MÉDI) alapján

- **tervezési díj:** **4 816 442 4500 Ft**

A letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága

Az Európai Unió működéséről szóló Szerződés ("EUMSZ") biztosítja az Európai Unió területén belül a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Az EUMSZ 56. cikke szerint *"tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy."* Ehhez hasonlóan az EUMSZ 49. cikke szerint *"tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás".*

A letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának tartalmát az Európai Unió Bíróságának esetjoga, valamint a vonatkozó másodlagos jogforrások, így különösen az Európai Parlament és a Tanács belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelve ("Szolgáltatási Irányelv") határozza meg.

A letelepedés szabadsága

A Szolgáltatási Irányelv a letelepedés szabadsága tekintetében tartalmaz egy ún. fekete listát (14. cikk), amelyen a különösen súlyos és ezáltal abszolút tiltott korlátozások szerepelnek, illetve egy ún. szürke listát (15. cikk), amely azokat a korlátozásokat tartalmazza, amelyek bizonyos feltételek teljesülése mellett indokolhatók és elfogadhatók lehetnek.

A Szolgáltatási Irányelv 15. cikk (2) bek. g) pontja kifejezetten utal a legalacsonyabb és/vagy legmagasabb díjtételek rögzítésére, mint "szürke listás" korlátozásra. Az árszabályozás ezért nem minősül abszolút tiltott korlátozásnak, hanem az Irányelv feltételeinek teljesítése esetén a belső piaccal összeegyeztethető.

A Szolgáltatási Irányelv 15. cikk (3) bekezdése szerint a szürke listás korlátozások esetében - így a legmagasabb és/vagy legalacsonyabb árak rögzítése kapcsán is - a tagállamoknak azt kell biztosítaniuk, hogy a korlátozás

- a) nem diszkriminatív, azaz nem különböztet meg állampolgárság vagy székhely alapján;
- b) szükséges, azaz közérdeken alapuló kényszerítő indokokon alapul; és
- c) arányos, azaz alkalmas a kitűzött célok elérésére, és nem haladja meg a cél eléréséhez szükséges mértéket, illetve nem váltható ki más, ugyanazt az eredményt biztosító, kevésbé korlátozó intézkedéssel.

Az előterjesztés által javasolt szabályozás teljesíti a Szolgáltatási Irányelv fenti feltételeit, mivel

- a) a munkadíj szabályozás bár diszkriminatív, mivel az csak a belföldi székhelyű építészre/mérnökre vonatkozik, de csak belföldön alkalmazandó. A belföldi székhelyű tervező

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

más tagállamban vagy harmadik országban történő szolgáltatása esetére nem vonatkozik. A szabályozással nőhet annak az esélye, hogy nem belföldi székhellyel rendelkező tervezők vállalnak fel tervezést akár legalacsonyabb díj alá ígérve.

b) az árszabályozás szükséges, mivel a kifejtett piaci kudarcra tekintettel nem biztosítható hosszú távon a megfelelő minőségű szolgáltatás; a magas színvonalú épített környezethez fűződő közérdek megköveteli az árszabályozást;

c) az árszabályozás arányos, mivel egyrészt alkalmas a probléma orvoslására, azaz arra, hogy a szolgáltatásokért járó díjazás megfelelő fedezetet teremtsen a minőségi tevékenység fenntartható módon történő folytatására, illetve másrészt más, kevésbé korlátozó intézkedéssel (pl. a jelenleg is alkalmazott módon, ajánlott árak meghatározásával) a kívánt cél nem érhető el.

A szolgáltatásnyújtás szabadsága

A Szolgáltatási Irányelv világosan elkülöníti a letelepedésre és a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtásra alkalmazandó szabályokat (a letelepedésre a 9-15. cikkek, a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtásra a 16-21. cikkek vonatkoznak). Amint azt a két fogalom elnevezése közti különbség is mutatja, határokon átnyúló szolgáltatásról akkor van szó, ha a szolgáltató nem abban a tagállamban telepedett le, ahol a szolgáltatásokat nyújtja.

A Szolgáltatási Irányelv 16. cikke szerint tilos a határokon átnyúló szolgáltatások indokolatlan korlátozása. Mivel a javaslata kizárólag a belföldi székhelyű építészek / mérnökök belföldről nyújtott szolgáltatásaira vonatkozó munkadíj megállapítás módszerének szabályozást tartalmaz, ezért a határokon átívelő szolgáltatások korlátozása a javaslat kapcsán fel sem merül. Ezzel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX törvény 6.§ (1) bekezdésére tekintettel ("*A jogszabály területi hatálya Magyarországra területére [...] terjed ki*") és ellenkező jogszabályi rendelkezés hiányában az szabályozás a belföldi székhelyű építészek/mérnökök külföldön/külföldre nyújtott szolgáltatásaira nem vonatkozik, ezért a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozása ilyen irányban sem merülhet fel.

Az EU versenyjoga

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése szerint "*a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.*"

A versenykorlátozó megállapodások fenti tilalma alá esne, ha a szakmai kamarák, mint vállalkozások társulásai, saját maguk állapítanának meg saját tagjaik számára a kötelezően alkalmazandó díjakat. Jelen esetben azonban nem erről van szó, mivel a javasolt munkadíj módszerének szabályozást a jogalkotó vezetné be, jogszabály (az Étv.-be kerülő felhatalmazás alapján elfogadott kormányrendelet) által.

Bár az EUMSZ 101. cikkének megsértése az EU Szerződés 4. cikk (3) bekezdésében rögzített Unió és tagállamok közti lojális együttműködés elvével együtt olvasva kivételesen a jogalkotó magatartása (jogalkotás) révén is megállapítható lehet, ez az esetjog alapján mindaddig csak akkor merült fel, ha (i) a jogalkotó jogszabály útján előírja vagy előnyben részesíti versenykorlátozó megállapodások megkötését; vagy ha (ii) az ilyen megállapodások hatását

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

erősíti, vagy ha (iii) gazdasági jellegű döntések meghozatalának felelősségét piaci magánszereplőkre ruházza át, megfosztva ezzel a szabályozást az állami jellegétől.

Mivel az szabályozás meghatározására vonatkozó döntést a jogalkotó nem delegálja a Kamarák részére, az szabályozás csak érdemi jogalkotói döntés alapján léphetne hatályba. Amint azt az Európai Bíróság ügyvédi díjszabályozással kapcsolatos korábbi esetei is mutatják, megfelelő jogalkotási technikával az sem merülhet fel, hogy a jogalkotó egy versenykorlátozó megállapodás megkötését / kamarai döntés meghozatalát írja elő vagy részesítené előnyben, vagy hogy egy ilyen megállapodás/döntés hatását erősítené meg.

A fentiek alapján álláspontunk szerint a javaslat az Európai Unió versenyjogi szabályaival teljes mértékben összhangban van.

A javaslat illeszkedik a magyar jogrendbe is

Alkotmányossági szempontok

Bár a javaslat alapját képező munkadíj szabályozás a piaci verseny és a szerződési szabadság korlátozását jelenti, álláspontunk szerint az árszabályozás a javaslattal védeni kívánt közérdekekre (a magas színvonalú épített környezethez fűződő közérdekekre, ehhez kapcsolódóan az egészséghez való jogra, illetve a fogyasztóvédelmi szempontokra) tekintettel szükséges és arányos beavatkozást/korlátozást jelent (természetesen a részletszabályok megfelelő kidolgozása esetén), amely kapcsán nem merülnek fel alkotmányossági aggályok. Ehhez kapcsolódóan megjegyezzük, hogy bár az Alkotmánybíróság 2011. május 30-i határozata (778/D/2010) szerint az alapjognak nem minősülő szerződéses szabadsághoz való jog még lényegi tartalmát illetően is korlátozható (pl. az Alkotmánybíróság által kifejezetten nevesített módon árszabályozás útján), jelen esetben az árszabályozás keretében bevezetendő legalacsonyabb és legmagasabb díjtételek keretei között fennmarad a szabad díjmegállapodás lehetősége. Egy ilyen korlátozás (a részletszabályok megfelelősége esetén) álláspontunk szerint a következőket alkotmánybírósági gyakorlatra tekintettel nem eredményezheti a vállalkozás jogának, illetve a foglalkozás szabad megválasztáshoz való jog sérelmét sem.

Versenyjogi szempontok

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény ("Tpv.") a piaci versenyből fakadó gazdasági hatékonyság koncepcióján alapul. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a teljesen szabad verseny nem minden esetben képes a gazdasági hatékonyságot, vagy a szélesebb értelemben vett közjót szolgálni. Amellett, hogy a teljesen szabad versenyben nem feltétlenül jutnak érvényre a hosszú távú hatékonysági szempontok, egy közgazdasági szempontból hatékonynak tűnő megoldás más közérdeket sértő következménnyel is járhat. Ilyen esetekben az állam feladata biztosítani, hogy a szabad versenyhez fűződő és az egyéb érdekek közötti összhang (tekintettel az uniós elvárásokra is) megfelelően biztosítva legyen.

A Tpv. - és ezáltal a GVH - versenyközpontú szemlélete nem jelenti ugyanis akadályát annak, hogy egy adott területen más közérdekekre tekintettel a jogalkotó korlátozza a versenyt, vagy annak valamely dimenzióját. Ezzel kapcsolatban azt is megjegyezzük, hogy a javaslat ráadásul alapvetően nem is versenyellenes, hanem sokkal inkább azon a megfontoláson alapul, hogy az építész / mérnöki tevékenység esetében nem egyedül és

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

kiemelten csak az árversenynek, hanem inkább a verseny egyéb aspektusainak, különösen a minőségi versenynek van/lesz kiemelt szerepe.

A kormányzati döntés megalapozásának egyéb kérdései

A részletes javaslatok kidolgozása és EU-s kompatibilitás elemzése után lehet arról is nyilatkozni, hogy a javaslatok megvalósítása milyen egyéb törvényeket, vagy jogszabályokat érint. (Ilyen lehet pl. az ártörvény, a versenytörvény és a közbeszerzési törvény.)

A megalapozott döntéshez szükség van arra, hogy a kormány információt kapjon a javasolt szabályozás hatásáról, annak várható költségeiről. A várható hatások egy része értelemszerűen adódik az EU kompatibilitás arányossági kérdésének elemzéséből, ugyanis az arányos szabályozás indoklása egyben a javasolt szabályozás hatásait is bemutatja. Ennek keretében a tovagűrűző hatásokról is elemzést kell készíteni, hiszen nagy valószínűséggel állítható, hogy a minimál árak előírása több esetben a maihoz képest magasabb tervezési árszintben fog megjelenni. Feltételezzük ugyanakkor, hogy a mai rendszerben keletkező externális hatások egy része egyszerűen átváltódik a magasabb tervezési és mérnöki díjakká, és valójában csak időbeli megjelenése változik. Tehát, ami ma a kivitelezési szakaszban többletmunkaként jelenik meg, annak egy része váltódik át a tervezési szakasz költségeivé. Ebből következően azt várjuk, hogy a szabályozási javaslat az egész vertikális rendszert szemlélve nem fogja azt érdemben drágítani. Az esetleges többletek minden bizonnyal az építmények többletértékében, többlet-minőségi tartalmakban realizálódnak majd.

készítette:
Farkas Diána
Szabó Zsuzsanna
dr. Farkas Gergely

látta:
dr. Szaló Péter
dr. Magyariné dr. Nagy Edit
Magyar Mária
dr. Harsányi Zsolt

jóváhagyta:
dr. Felkai László